

Inhoudsopgave

	pagina
1. Inleiding	
1.1. Aanleiding	3
1.2. Landelijke en provinciale ontwikkelingen	3
1.3. Doelstelling van de sportnota	4
2. Huidig beleid en beheer sportaccommodaties	
2.1. Gemeentelijk sportbeleid	5
2.2. Inventarisatie buitensportaccommodaties	5
2.3. Inventarisatie binnensportaccommodaties	5/6
3. Doelstellingen voor het toekomstig accommodatiebeleid	
3.1. Algemene doelstellingen en uitgangspunten	7
3.2. Buitensportaccommodaties	7/8
3.3. Integrale beleidsvisie binnensportaccommodaties	9
3.4. Toekomst gymlokalen	9
3.5. Renovatie/nieuwbouw Sorghvliethal	10
3.6. Zwem- en recreatiebad "Tropiqua"	11/12
3.7. Samenvatting	12
4. Privatisering	
4.1. Algemeen	13
4.2. Buitensportaccommodaties	13
4.3. Binnensportaccommodaties	14
5. Sportstimulering	
5.1. De breedtesportimpuls	15
5.2. Van "bewegingsconsulent naar sportanimator"	16
5.3. Verenigingsondersteuning	16
5.4. Ontwikkeling sportparticipatie	16
6. Financiering van de sport	
6.1. Budgettering	17
6.2. De gemeentelijke sportsubsidieverordening	17
6.3. Exploitatie- en evenementensubsidies	17
6.4. Topsportregeling op amateurniveau	17
6.5. Vergoedingsregeling O.Z.B.	18
6.6. Subsidieregeling renovatie/nieuwbouw kleedaccommodaties	19
6.7. Tarifiering	19/20
7. Recreatie en toerisme	
7.1. Borgerswold	21
7.2. Recreatie	21
7.3. Toerisme	21/22
8. Concretisering en actieplanning	
8.1. Samenvatting beleidsaanbevelingen	23
8.2. Actieplan sportstimulering	23

9. Monitoring en evaluatie

9.1. Monitoring

24

9.2. Managementrapportages/Jaarverslag

24

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

De sportnota "Scoren in zes etappes" is de opvolger van de sportnota "Op weg naar 2000" en geeft de koers aan van de beleids- en beheersmatige gemeentelijke sportvisie voor de komende zes jaren.

In de afgelopen periode is invulling gegeven aan de uitgangspunten van de in 1993 vastgestelde sportnota "Op weg naar 2000".

De implementatie van een nieuwe sportsubsidieverordening, de privatisering van het stadion, de uitvoering van het project bewegingsconsulenten en de beoogde kwaliteitsverbetering van de sportaccommodaties zijn uitgevoerd.

We kunnen constateren dat we er op het gebied van de accommodaties en de sportparticipatie goed voorstaan. Stilstaan is echter achteruitgang. Er bestaan concrete wensen en investeringen zijn noodzakelijk om kwaliteit te blijven bieden en ons ambitieniveau waar te maken.

In de notitie "visie Veendam 2020" wordt het fundament neergelegd waarop toekomstige plannen en projecten zullen worden gebaseerd.

Doorzicht, durf, daadkracht en duurzaam zijn hiervoor de sleutelwoorden.

De sportnota "Scoren in zes etappes" is hiervan reeds een exponent.

De aanpak van de Sorghvliethal/Tropiqua in combinatie met het realiseren van een jeugd/jongerencentrum alsmede de stimulering van de breedtesport geven onze ambitie weer.

Daarbij gaat het om een koersbepaling; de nota schetst op hoofdlijnen het toekomstig sportbeleid.

Uiteraard komen de diverse voorstellen met een concrete financiële vertaling ter finale besluitvorming terug bij de raad.

1.2. Landelijke en provinciale ontwikkelingen

De maatschappelijke betekenis van de sport is in de tweede helft van de jaren '90 weer volop in de belangstelling gekomen. Op landelijk niveau kreeg de hernieuwde politieke belangstelling voor de sport onder meer een extra accent door de specifieke benaming van het betrokken ministerie nl.: Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

In november 1996 verscheen de nota "Wat sport beweegt". Hierin werden de contouren en speerpunten van het sportbeleid van de rijksoverheid vastgelegd.

Een interdepartementale nota waarin wordt voorgesteld om in te zetten op:

- *Verbeteren van de kwaliteit van de sportbeoefening;*
- *Versterken van de kwaliteit van de sportinfrastructuur;*
- *Verbeteren van de samenhang van het (mede) op sport betrekking hebbende beleid.*

In 1999 stelde het ministerie van V.W.S. gemeenten in staat om extra middelen aan te vragen om uitvoering te geven aan de doelstellingen van "Wat sport beweegt". Deze regeling heet de "Breedtesportimpuls".

In april 2000 verscheen de Provinciale sportnota "Samen sterk voor de lokale sport".

In deze sportnota komen drie niveaus van sport aan de orde: de breedtesport, talentsport en topsport. Het accent in de nota ligt nadrukkelijk op de breedtesport.

In het nieuwe beleid richt de provincie zich op:

- *het versterken van met name de sportverenigingen;*
- *het ondersteunen bij het integraal inzetten van sport, ter versterking van de algemene lokale infrastructuur;*
- *het ondersteunen bij het leggen van verbanden tussen sport (en sportverenigingen) en andere sectoren als onderwijs, recreatie, jeugd- en welzijnswerk en gezondheidszorg.*

In hoofdstuk 5 zal de vertaling van het landelijk en provinciaal beleid worden omgezet in lokaal beleid.

1.3. Doelstelling van de sportnota

Het doel van de sportnota is het opstellen van een systematisch kader voor het sportbeleid in de gemeente Veendam. Op deze wijze geeft de gemeente, in samenspraak met alle betrokkenen, uitvoering aan de opzet van een integraal sportbeleid met een breed maatschappelijk draagvlak.

Op basis van deze nota zal de koers worden vastgelegd voor het beleid en de prioriteiten worden aangegeven voor de komende zes jaren.

De lokale beleidsdoelen zijn:

- *de instandhouding en kwaliteitsbewaking van de bestaande accommodaties;*
- *het bevorderen van de sportparticipatie via integraal projectmatig beleid;*
- *het creëren van een voorwaardenscheppend beleid voor de sportbeoefening.*

In de volgende hoofdstukken zullen de lokale beleidstaken nader worden uitgewerkt en worden geconcretiseerd in een actieplan voor de periode t/m 2006.

*-Hoofdstuk 2: **Huidig beleid en beheer sportaccommodaties:***

Huidige beleidsuitgangspunten alsmede een inventarisatie van de bestaande accommodaties.

*-Hoofdstuk 3: **Doelstellingen voor het toekomstig accommodatiebeleid:***

Naast de algemene doelstellingen wordt het beleid voor de buiten- en binnensport geformuleerd en de bestaande wensen van gebruikers gememoreerd.

Een integrale beleidsvisie voor binnensportaccommodaties wordt aangegeven.

Voorts wordt een toekomstvisie voor de gymlokalen geschetst en wordt de integrale beleidsvisie vertaald in beleidsvoornemens voor de Sorghvliethal en het zwem- en recreatiebad "Tropiqua".

*-Hoofdstuk 4: **Privatisering:***

De achtergronden van privatisering worden belicht alsmede een aankondiging tot haalbaarheidsonderzoeken naar de privatisering van de bestaande tenniscomplexen.

*-Hoofdstuk 5: **Sportstimulering:***

De stimulering van de breedtesport via een projectmatige invulling, de werkzaamheden van het "huis voor de Sport Groningen", het aanbod tot verenigingsondersteuning en de ontwikkeling van de sportparticipatie bij de lokale sportverenigingen worden belicht.

*-Hoofdstuk 6: **Financiering van de sport:***

Geeft inzicht in de financiering van de sport, de subsidieregelingen en het voorstel tot een nieuwe topsportregeling voor amateurverenigingen.

*-Hoofdstuk 7: **Recreatie en toerisme:***

Het Borgerswold, de vaarrecreatie alsmede gemeentelijke standpunten ten aanzien van de beoogde fusie van V.V.V.'s en het Toeristisch Huis worden beschreven.

*-Hoofdstuk 8: **Concretisering en actieplanning:***

Geeft een samenvatting van de beleidsaanbevelingen en een actieplan voor de sportstimulering.

*-Hoofdstuk 9: **Monitoring en evaluatie:***

De monitorings- en verantwoordingsinstrumenten worden aangegeven.

2. Huidig beleid en beheer sportaccommodaties

2.1. Gemeentelijk sportbeleid

In de huidige situatie wordt invulling gegeven aan het sportbeleid via een drietal speerpunten te weten:

- *de kwaliteitsbewaking van de bestaande sportaccommodaties via onderhoudsbudgettering, renovatie budgetten, reserveringen, subsidieregeling renovatie/nieuwbouw kleedaccommodaties en vervangingsinvesteringen;*
- *de sportparticipatie wordt bevorderd via het project “Bewegingsconsulenten” en het project “Breedtesportimpuls”;*
- *het voorwaardensteppend beleid voor sportbeoefening wordt ingevuld via beschikbare subsidieregelingen (exploitatie/evenementen/O.Z.B/ en startsubsidies) en een betaalbaar tarievenstelsel voor sportaccommodaties.*

2.2. Inventarisatie buitensportaccommodaties

De gemeente Veendam kent 5 gemeentelijke sportparken:

- **Sportpark Langeleegte:**
 - geprivatiseerd stadion + 1 oefenveld en 2 oefenhoeken: B.V. Veendam;
 - 5 voetbalvelden en 2 oefenvelden: v.v. “Veendam 1894”;
 - 1 kunstgrashockeyveld: M.H.C. “Daring” + 1 grasveld (M.H.C. “Daring” + “The Blokes”);
 - 13 tennisbanen (11 gravelbanen en 2 kunstgrasbanen): Tennisclub “Veendam”;
 - 1 honk/softbalveld: Honk/softbalvereniging: “The Blokes”;
 - een 9 holes golfbaan: Golfclub “De Compagnie” (geprivatiseerd).
- **Sportpark Wildervank:**
 - 4 voetbalvelden (w.o. één kunstgras en een juniorenveld) + 1 oefenveld: v.v. “Wildervank”;
 - 3 tennisbanen (gravel): Tennisvereniging “Clas”;
 - een atletiekbaan: S.v. “Veendam”, atletiek;
 - een jeu de Boulesbaan.
- **Sportpark Bareveld:**
 - 2 voetbalvelden en 1 oefenhoek: v.v. “Bareveld”.
- **Sportpark Borgercompagnie:**
 - 2 voetbalvelden (w.o. 1 wedstrijd/trainingsveld): v.v. “Borgercompagnie”.
- **Sportpark Ommelandewijk/Zuidwending:**
 - 2 voetbalvelden (w.o. 1 wedstrijd/trainingsveld): v.v. “D.W.Z.”;
 - een wielersbaan: Wielervereniging “Stormvogels” (eigendom vereniging).
- **Overige:** Zweefvliegveld N.N.Z.C. (Westerbrink), veld modelvliegclub V.L.C. en motorsportbaan Motorclub Veendam (J. Kokweg).

In 1992 zijn de kleedaccommodaties voor de buitensportaccommodaties overgedragen aan de verschillende verenigingen. Hierdoor is een scheiding van verantwoordelijkheden ontstaan tussen de gemeente (cultuur-technisch onderhoud sportvelden) en sportverenigingen (opstellen).

2.3. Inventarisatie binnensportaccommodaties

De gemeente Veendam beheert en exploiteert de volgende accommodaties:

- **Het Indoorcentrum:**
 - sport- en evenementenhal de Sorghvliethal (66/40m): bouwjaar 1967;
 - sportal de Parkstadhal (28/44m): bouwjaar 1991.

- **De Wildervanckhal:**
-sporthal (43,5/25m): bouwjaar 1976.
- **Zwem- en recreatiebad Tropiqua:**
-wedstrijdbad (25/15m): bouwjaar 1987.
-subtropisch bad: verbouw in 1987 voorheen instructiebad.
-renovatie/nieuwbouw kantoorruimten en glijbaan + serre in 1992.
- **Gymlokalen:**
-7 gemeentelijke gymlokalen (onderwijsvoorzieningen):
locaties:
 1. Lauwers; afmeting 21 x 12 (oppervlakte 252m²);
 2. Schoolstraat: afmeting 20 x 10 (oppervlakte 200 m²);
 3. Straat Soenda: afmeting 21 x 12 (oppervlakte 252 m²);
 4. Kleine Vaartlaan: afmeting 21 x 12 (oppervlakte 252 m²);
 5. Vredenrustschool: 20 x 10 (oppervlakte 200 m²);
 6. Ommelandervijk: afmeting 21 x 12 (oppervlakte 252 m²);
 7. Borgercompagnie: 20 x 10 (oppervlakte 200 m²).
- **Manege Lipizza:**
-binnenbak, boxen, buitenbak en buitenterrein.

3. Doelstellingen voor het toekomstig accommodatiebeleid

3.1. Algemene doelstellingen en uitgangspunten

Het accommodatiebeleid is een belangrijk sturingsmiddel in het gemeentelijk sportbeleid. De kwaliteitsbewaking van de bestaande accommodaties is een van de speerpunten van het lokaal sportbeleid.

De uitgangspunten in het gemeentelijk accommodatiebeleid zijn:

- *De gemeente draagt zorg voor het aanbieden van kwantitatief en kwalitatief goede sportvoorzieningen voor zowel de georganiseerde als de ongeorganiseerde sportbeoefening.*
- *Voor de buitensport wordt daarbij gekozen voor een tweetal centrale sportparken in Veendam en Wildervank alsmede een sportpark in de dorpen Bareveld, Borgercompagnie en Ommelanderwijk/Zuidwending.*
- *Voor de binnensport wordt eveneens primair gekozen voor centralisatie in het Indoorcentrum (Veendam) en de Wildervanckhal (Wildervank). Daarnaast wordt gebruikt gemaakt van de bestaande 7 gymlokalen (onderwijsvoorzieningen) in de gemeente.*

3.2. Buitensportaccommodaties

Vanuit het uitgangspunt van het accommodatiebeleid is het volgende beleid voor de gemeentelijke sportparken geformuleerd:

1. *Handhaving van de ligging van de bestaande sportparken in de gemeente;*
2. *De capaciteit aan sportvelden te relateren aan de vraag c.q. het toekomstperspectief;*
3. *Het stimuleren van recreatief medegebruik van sportparken.*

ad.1. De spreiding van de bestaande sportparken in de gemeente behoeft geen verandering. Bereikbaarheid, veiligheid, leefbaarheid en sociale controle zijn de belangrijkste kaders waaraan de situering moet voldoen.

De bestaande sportparken beantwoorden in voldoende mate aan deze criteria.

Stadion De Langeleegte

Per 1-1-1998 is het stadion geprivatiseerd. Dit heeft er toe geleid dat de gemeente Veendam geen daadwerkelijke financiële verplichtingen meer heeft ten opzichte van de B.V. Veendam. Er waren meerdere redenen om de aan de privatiseringsoperatie gekoppelde financiële bijdrage aan de renovatie van het stadion te verlenen te weten:

-het argument van de passieve recreatie, gemiddeld 4.000 bezoekers bij elke thuiswedstrijd, (de hoogste in de eerste-divisie);

-de uitstraling van onze gemeente via de media.

Vorig jaar werd een verzoek van de B.V. Veendam tot verhoging van de aangegane hypothecaire geldlening door de gemeenteraad goedgekeurd.

De B.V. Veendam is voortdurend bezig met de toekomst. Zo is er behoefte aan uitbreiding van de oefenaccommodatie en worden de mogelijkheden gezien tot uitbreiding van het stadion met ruimten bestemd voor bredere doeleinden.

Uitbreiding van de oefenaccommodatie binnen het geprivatiseerde deel van het sportpark biedt gezien de beschikbare ruimte weinig perspectief.

Wellicht dat in combinatie met een mogelijke herverkavelingsplan van de velden voor "Veendam 1894" hiervoor ruimte ontstaat.

Ten aanzien van de wens tot uitbreiding van het stadioncomplex met andere ruimten bestaat een nadrukkelijke relatie met het geldende bestemmingsplan, de privatiseringsovereenkomst en de gemeentelijke ruimtelijke en economische visie ten aanzien van de situering van dergelijke locaties.

Betaald voetbal blijft echter een uiterst grillige bedrijfstak en afhankelijk van externe financiering, sponsoring en T.V.-gelden.

Ad.2. *De relatie tussen capaciteit en vraag/behoefte is een variërend fenomeen;*

Sportpark De Langeleegte:

Het aanbod c.q. de capaciteit van het Sportpark De Langeleegte voldoet momenteel aan de vraag/behoefte van de gebruikers. Desondanks bestaan er wensen van de verenigingen en kunnen er vanuit gemeentelijk optiek enkele kanttekeningen worden geplaatst.

De v.v. "Veendam 1894" ziet wel iets in een kunstgrasvoetbalveld met verlichting. Verplaatsing van de kleed-clubaccommodatie naar een centraal punt in combinatie met de realisatie van een "nieuw" hoofdveld is voorts een optie. Het huidige hoofdveld zou vervolgens een andere sportbestemming kunnen krijgen. In de periode van deze sportnota zal aan deze gedachtenvorming nadere uitwerking kunnen worden gegeven.

De tennisclub "Veendam" zit gezien het huidige ledenbestand "ruim in het jasje". Afstoting van tennisbanen is echter niet aan de orde (zie hfd. 4).

De hockeyclub MHC "Daring" kent daarentegen een positieve ledenontwikkeling. Bij verdere groei is uitbreiding wellicht noodzakelijk en een ultieme wens is op termijn een nieuw kunstgras "waterveld".

De honk/softbalvereniging "The Blokes" is na de renovatie van het veld, het medegebruik van het grasveld van MHC "Daring" en uitbreiding van de kleedaccommodatie goed voorzien. De plaatsing van een lichtinstallatie op het complex alsmede de verharding van de toegangsweg zijn de resterende wensen.

De Golfclub "De Compagnie" kent een ledenstop en wenst uitbreiding van de golfbaan naar 18 holes. In samenspraak met de betrokken partijen wordt momenteel invulling gegeven aan de concrete planvorming. De stedenbouwkundige invulling en de planologische procedures spelen hierbij een nadrukkelijke rol. De verwachting is dat medio 2002 kan worden gestart.

Sportpark Wildervank:

Het aanbod c.q. capaciteit van het sportpark Wildervank staat in relatie tot de vraag/behoefte van de gebruikers onder druk. De wensen van de verenigingen hebben hierop dan ook veelal betrekking.

De v.v. "Wildervank" heeft een visie neergelegd inzake uitbreiding van het aantal velden en verzocht tot een kwalitatieve verbetering van het hoofdveld en de aanpassing van de verlichtingsinstallatie op het zandoefenveld. Het vervangen c.q. anders situeren van het bestaande zandoefenveld door een wedstrijd/trainingsveld met verlichting (We-tra-velde) is een denkbare oplossing. Met de aanleg van een drainagesysteem en een toplaagreconstructie van het bestaande hoofdveld alsmede een gedeeltelijke renovatie van het kunstgrasveld (vervangingsinvestering) zijn de problemen voor de komende jaren opgelost. Bezien zal moeten worden of op langere termijn het veldenbestand toereikend is. Mogelijke opties zijn in dezen de ontwikkeling van kunstgrasvelden alsmede de plaats van het huidige A.Z.C-complex na 2005.

De tennisclub "Clas" streeft naar uitbreiding van het aantal tennisbanen (zie hfd. 4). De bestaande drie graveltennisbanen zijn onlangs gerenoveerd.

De sportparken in Barendrecht (reconstructie 2001) Ommelandervijk/Zuidwending en Borgercompagnie voldoen kwalitatief en kwantitatief aan de te stellen eisen.

Overige:

De huidige locatie van de N.N.Z.C. (Noord Nederlandse Zweefvliegclub) wordt dit jaar ingeruild voor een nieuwe locatie tussen Borgercompagnie-Zuid en de Kielsterachterweg. Met de V.L.C. (Veendammer Luchtvaartclub) zijn besprekingen gaande over een verplaatsing van de club van de J. Kokweg naar de Zwarteweg te Borgercompagnie.

De motorclub “Veendam” blijft gesitueerd aan de Jan Kokweg.

Ad. 3 . De mogelijkheid tot het recreatief medegebruik van sportvelden ligt voor een groot deel in de infrastructuur en de huidige ligging.

De discussie over “open” of “gesloten” sportparken is vaker gevoerd. De oplossing is mede afhankelijk van de situering.

In de zomer is een rustperiode voor de velden van enkele maanden noodzakelijk.

De sportparken hebben ook een duidelijke groenfunctie en zijn ingepast als in de groenstructuur van de gemeente. Sportpark de Langeleegte in combinatie met de golfbaan en de aansluiting op het Borgerswold is hiervan een treffend voorbeeld.

Recreatief medegebruik (fietsen, wandelen, hardlopen en trimmen) en schoolsport is derhalve mogelijk.

3.3. Integrale beleidsvisie gebruik binnensportaccommodaties

De beide specifieke sporthallen de Parkstadhal en de Wildervanckhal (op basis van renovatie – en vervangingsinvesteringen) zijn bouwtechnisch en sporttechnisch in prima staat.

Beide hallen, tezamen met een gerenoveerde of nieuwe Sorghvliethal en een gereduceerd aantal (gerenoveerde) gymlokalen, vormen de gemeentelijke binnensportaccommodaties voor de toekomst.

Ter completering dient het zwem- en recreatiebad “Tropiqua” te worden uitgebreid met meer faciliteiten voor peuters en kleuters en dient er nabij het Indoorcentrum een jeugd/jongerencentrum te worden gerealiseerd.

Aan dit uitdagend beleidsvoornemen liggen de volgende uitgangspunten ten grondslag:

- a. Het bouwen/renoveren van binnensportaccommodaties op basis van de veranderde visie op het bewegingsonderwijs;*
- b. het optimaliseren van de bezettingsgraad van de sportaccommodaties;*
- c. het streven naar een optimale exploitatie van de sportaccommodaties;*
- d. het bieden van een integraal aanbod voor het jonge en oudere kind.*

3.4. Toekomst gymlokalen.

Is het oude vertrouwde gymlokaal nog wel van deze tijd?

De lessen lichamelijke opvoeding worden steeds dynamischer en vereisen daarom ook steeds meer bewegingsruimte.

De visie op het bewegingsonderwijs is fundamenteel veranderd. Meer beweging en volop participatie via een gedifferentieerd aanbod van bewegingsleer en spel. Kortom de kinderen moeten niet stil zitten doch volop bewegen. Voor de gemeentelijke vakleerkrachten zeker niet nieuw. De gemeente Veendam heeft in het verleden geen afstand gedaan van vakleerkrachten. Door het project bewegingsconsulenten is bewerkstelligd dat kinderen vanaf groep 3 wekelijks een uur gymles krijgen van een vakleerkracht.

De huidige gymlokalen dienen minder traditioneel te worden ingericht en multifunctioneel in het gebruik te zijn (geschikt voor wijk sport, meer beweging voor ouderen, naschoolse opvang en vakantieactiviteiten).

Een en ander heeft consequenties voor de exploitatie en inrichting van het gymlokaal.

Uit onderzoek is gebleken dat de huidige gymlokalen te klein en te laag zijn. Op de lange termijn moet bij renovatie of nieuwbouw hiermee rekening worden gehouden.

Grotere gymlokalen en uitbreiding met meer thematisch ingerichte sport- en spelinrichtingen betekent dat dergelijke voorzieningen duurder worden..

Moet vervolgens de gymlokaal gebouwd/gerenoveerd worden bij de school of is een meer centrale voorziening een betere optie?

Een dilemma waar uitvoerig over kan worden gesproken, waarvan de voor -en nadelen bekend zijn, waar het gaat om gevoelsmatige en rationele overwegingen, doch waar uiteindelijk een keuze in gemaakt dient te worden.

Beleidsmatig verdient het aanbeveling hiervoor de volgende doelstellingen te formuleren:

- 1. Alvorens over te gaan tot nieuwbouw/renovatie van bestaande sport/onderwijsvoorzieningen dient op voorhand te worden gezien of de bezettingsgraad van de bestaande sport/onderwijsvoorzieningen kan worden geoptimaliseerd;**
- 2. Kinderen t/m groep 2 krijgen bewegingsonderwijs in de speellokalen op de scholen. Kinderen vanaf groep 3 krijgen daar waar geen adequate gymvoorziening aanwezig is in principe bewegingsonderwijs in de optimaal toegeruste centrale sporthallen (Parkstadhal, Wildervanckhal en Sorghvliethal);**
- 3. De ‘centraal’ gelegen gymlokalen te weten: Kleine Vaartlaan, Schoolstraat en wellicht Straat Soenda kunnen op termijn worden gesloten;**
- 4. De overige gymlokalen (Lauwers, Vredenburg, Ommelandwijk, Borgercompagnie en eventueel Straat Soenda) dienen op termijn op basis van de nieuwe richtlijnen te worden gerenoveerd c.q. ingericht indien de noodzaak daartoe, gezien het gebruik, wordt onderschreven.**

3.5. Renovatie/nieuwbouw Sorghvliethal

In 1998 is de gedachte gaan leven dat de Sorghvliethal, in gebruik als sport- en evenementenhal, dringend toe is aan een “upgrading”.

De sport- en evenementenhal uit 1967 met bijbehorende nevenruimten voldoet niet meer aan de huidige eisen die gesteld worden door diverse gebruikers.

Conclusie van een ambtelijke werkgroep was dat een accommodatie gerealiseerd dient te worden waar, voor een reeks van jaren, gesport kan worden en waarin tevens evenementen kunnen worden georganiseerd.

Tevens diende uitdrukkelijk te worden gekeken naar de fysieke relatie met het subtropisch zwembad “Tropiqua”.

Uitgangspunt was dat gestreefd zou moeten worden naar een modern, harmonieus sport- en evenementencomplex.

In een in juni 1999 besproken discussie-notitie in de raadscommissie Onderwijs, Cultuur en Sport zijn deze uitgangspunten onderschreven met de restrictie dat nader onderzoek diende plaats te vinden naar de haalbaarheid van gememoreerde uitgangspunten en de financiële vertaling van beide opties: te weten renovatie en nieuwbouw.

In augustus 2000 heeft het NOC/NSF, instituut voor sportaccommodaties, de rapportages gepresenteerd inzake de geformuleerde opdracht, waarbij het onderzoek in de volgende deeltrajecten is opgedeeld:

- de uitvoering van een bouwkundige inventarisatie;*
- een behoefteonderzoek;*
- het opstellen van een programma van eisen;*
- het opstellen van een investeringsraming en exploitatieprognose.*

In oktober 2000 zijn deze rapportages in de commissie Onderwijs, Cultuur en Sport opiniërend besproken.

Onderzoek sporthalgebruik (behoefteonderzoek)

In deze rapportage wordt het huidige en te verwachten sportgebruik tot 2010 weergegeven.

Uit het onderzoek blijkt dat het behoud van de drie gemeentelijke sporthallen (Sorghvliethal, Parkstadhal en Wildervanckhal) en dus vervanging dan wel renovatie van de Sorghvliethal noodzakelijk is om in de huidige maar ook in de toekomstige behoefte te kunnen voorzien.

In deze rapportage is ruimschoots aandacht besteed aan de bezettingsgraad van de Sorghvliethal. De meest voor de hand liggende invulling (overdag) is het bewegingsonderwijs.

Bij de exploitatieopzet van een sportaccommodatie is de bezettingsgraad het meest fundamenteel.

In de nieuwe beoogde opzet voor de Sorghvliethal is een nagenoeg optimale bezetting te realiseren.

Globaal geschetst; overdag onderwijsgebruik, 's avonds sport en in de weekenden sport- en evenementen.

Een belangrijke discussie in dezen is kiezen we voor centralisatie, decentralisatie of vinden we een acceptabele middenweg. Minstens zo belangrijk is de vraag in hoeverre kunnen we de wensen afstemmen op de financiële consequenties en zijn deze nu en in de toekomst nog betaalbaar. Vanuit sportoptiek wordt gekozen voor centralisatie. Immers de bezettingsgraad moet zo optimaal mogelijk zijn. Het investeren in een sportvoorziening die overdag grotendeels leegstand kent zou een slechte optie zijn.

Een combinatie met het bewegingsonderwijs is gebruikelijk en wordt nog actueler door de veranderde zienswijze ten aanzien van de bouw en inrichting van gymlokalen.

Uitvoering van de beleidsintenties inzake de visie ten aanzien van Tropiqua en de toevoeging van een jeugd/jongerencomplex aan het bestaande complex betekent dat deze geclusterde accommodatie opvang gaat bieden aan de jeugd van peuter tot 18 jaar.

3.6. Zwem- en recreatiebad Tropiqua

In 1987 werd het toenmalige zwem- en instructiebad omgebouwd tot het subtropisch zwembad "Tropiqua". Een attractiepunt in de regio dat nog steeds hoog scoort met zijn bezoekersaantallen in de provincie Groningen.

Een zwemvoorziening met duidelijke missie:

Een zo breed mogelijk publiek in de gelegenheid stellen om tegen "maatschappelijk aanvaardbare tarieven" van een veilige zwemaccommodatie gebruik te maken in samenhang met een gevarieerd en afgestemd aanbod voor de specifieke doelgroepen, het aanbieden van zwemlessen en schoolzwemmen alsmede het verenigingsgebruik.

Uit deze missie zijn de volgende doelstellingen te formuleren:

- 1. de opzet van een gedifferentieerd tarievenstelsel;*
- 2. beheersing exploitatietekort in samenhang met taakstellende begroting;*
- 3. marktgericht aanbod doelgroepen;*
- 4. aanbod schoolzwemmen b.o. groepen 5 en 6, alle leergangen s.b.o. en 1^e jaars v.o.;*
- 5. "up to date" houden zwemaccommodatie via reservering toekomstige investeringen;*
- 6. handhaving bezoekersaantallen 2000 (278.000);*
- 7. veiligheidsbeleid via bedrijfsnoodplan, toezichtsplan en beheersplan Legionella;*
- 8. positionering als familiebad (marketingplan);*
- 9. de opzet van een bedrijfsplan (o.a. energiebeheersing en certificering);*
- 10. het opzetten van een protocol voor het schoolzwemmen.*

In het bedrijfsplan (2001/2002) zullen de doelstellingen nader worden uitgewerkt.

Financieel en bestuurlijk kader

De jaarrekening 2000 liet een tekort zien ad. f 922.987,- (€ 418.833). Hiervan bedroeg de kapitaallasten f 550.509,- (€ 249.810). Het beïnvloedbare exploitatie tekort bedroeg derhalve f 372.478,- (€ 169.023).

Bedreiging voor dit naar verhouding prima resultaat zijn de kostenontwikkelingen op het gebied van de energie. Afgelopen twee jaren zijn er veel kapitaalsinvesteringen gedaan op het gebied van de energiebeheersing. De besparingen zijn reeds duidelijk aantoonbaar. Desondanks baart deze kostenpost voor de toekomst de nodige zorgen.

De ontwikkelingen op het gebied van de veiligheid ontwikkelen zich in een rap tempo.

Voortdurende verscherping van de regelgeving op het gebied van o.m. W.H.V.B.Z. (Wet Hygiëne Veiligheid Badinrichtingen en Zwemgelegenheden), Arbowet, AMVB besluit horeca-, sport en recreatieve en Besluit preventie Legionella bestrijding vragen veel aandacht en regelmatig extra investeringen.

Jaarlijks stelt de gemeenteraad de taakstellende begroting vast. Het college van Burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor de tarieven. Tezamen met de bedrijfsleiding wordt jaarlijks gestreefd naar een goed bedrijfsresultaat. Een werkwijze die we ook naar de toekomst wensen te handhaven en waar periodiek nieuwe investeringen voor noodzakelijk zijn.

De toekomst

Het bestuurlijk en politiek kader kan voor de komende jaren worden gecontinueerd. Ten behoeve van een goed toekomstig bedrijfsresultaat dient er periodiek nieuw elan aan de accommodatie te worden toegevoegd. Het is reeds meerdere jaren geleden dat "Tropiqua" een sportieve en attractieve injectie heeft gekregen.

In de planvorming voor de Sorghvliethal wordt gesproken over een aanpassing van de fysieke relatie met "Tropiqua" en de planvorming tot het aanbrengen van faciliteiten en versterking van de positionering van "Tropiqua" op de concurrerende zwembadmarkt.

Het gaat hierbij met name om en verbetering voor de doelgroep peuters en kleuters. In combinatie met een jeugd/jongerencentrum en een vernieuwd Indoorcentrum ontstaat er een "jeugdparadijs".

Aanbeveling:

De planvorming voor Tropiqua in relatie met de uitvoering renovatie/nieuwbouw Sorghvliethal tot uitvoering te brengen.

3.7. Samenvatting

In de NOC/NSF rapportages is een gedegen onderzoek gedaan op basis van een programma van eisen naar de consequenties van zowel renovatie als nieuwbouw van de Sorghvliethal.

Grondlegger in beide varianten is het behoud van de bestaande oppervlakte. Optimalisering van het sportgebruik voor overdag (onderwijs) en 's avonds (sportverenigingen) is mogelijk.

Daarnaast blijft de mogelijkheid tot het houden van evenementen en kunnen in de hal grotere sportevenementen worden georganiseerd.

De fysieke relatie met en verbeteringen in Tropiqua voor peuters en kleuters alsmede de wens tot aanpassing van de gevelpartij aan de Noordzijde dienen onderdeel uit te maken van de definitieve planvorming.

De combinatie met een centraal gelegen jeugd/jongerencentrum met tieneropvang is bovendien een duidelijk toegevoegde waarde en versterkend voor de exploitatie van het totale complex.

In overleg met de Stichting "Compaen" zal aan de invulling van dit beleidsvoornemen nadere invulling worden gegeven.

Nieuwbouw nabij het Indoorcentrum en/of integratie in de renovatie/nieuwbouw van de Sorghvliethal zijn daarbij de opties.

Na een inventarisatie, de opzet van een programma van eisen en een financiële vertaling, kan het realiseren van een jeugd/jongerencentrum onderdeel gaan uitmaken van de totale planvorming voor de renovatie/nieuwbouw van het Indoorcentrum/Tropiqua.

Ten aanzien van de toekomst van de gymlokalen dient uitvoering te worden gegeven aan de op pagina 10 geformuleerde doelstellingen.

4. Privatisering

4.1. Algemeen

Per type accommodatie kunnen de beheermodellen verschillen, hetgeen vooral afhankelijk is van de mate waarin bedrijfsmatig gewerkt kan worden en er sprake is van marktwerking.

Voor buitensportaccommodaties geldt dat bijv. in veel mindere mate dan voor een zwembad.

Bij binnensportaccommodaties zijn de exploitatiemogelijkheden van sporthallen bijv. weer hoger dan die van de gymlokalen.

4.2. Buitensportaccommodaties

De onderhoudswerkzaamheden aan buitensportaccommodaties kunnen in drie groepen worden onderscheiden:

- 1. groot onderhoud, renovatie en nieuwe aanleg;*
- 2. werkzaamheden die direct van invloed zijn op de bespeelbaarheid;*
- 3. werkzaamheden die niet direct of in het geheel geen invloed hebben op de bespeelbaarheid.*

Om te kunnen bepalen of overdracht van beheer en onderhoud naar de gebruikers verantwoord is, zal stilgestaan moeten worden bij de afbreukrisico's die hieraan verbonden zijn.

Drie elementen zijn dan van belang:

- 1. handhaving van de kwaliteit van de sportcomplexen, zowel uit oogpunt van de gebruikers als uit het oogpunt van de eigenaar; de gemeente.
Kapitaalvernietiging moet te allen tijde worden voorkomen;*
- 2. de vrijwilligersstructuur van de sportverenigingen. Er worden hogere eisen gesteld aan het beschikbare vrijwilligerskader in termen van continuïteit, kwaliteit en professionaliteit.
Door het afstoten van beheers- en onderhoudstaken treedt taakverzwaring op;*
- 3. de mate van bereidheid van de verenigingen om mee te werken aan de overdracht van taken.
Een gedwongen overdracht werkt in de meeste gevallen contraproductief.*

De vraag of en zo ja welke onderhoudstaken kunnen worden overgedragen aan de gebruikers van de sportcomplexen moet dan worden gezien in het licht van een aantal toetsingscriteria:

- is er bij verenigingen voldoende deskundigheid en ervaring in huis? Voor een groot aantal onderhoudswerkzaamheden is specialistische, cultuurtechnische deskundigheid vereist;*
- zijn er voldoende vrijwilligers beschikbaar? Het onderhoud van sportvelden vereist een bijna dagelijkse en in ieder geval een wekelijkse beschikbaarheid;*
- kan de continuïteit van de onderhoudswerkzaamheden in voldoende mate gewaarborgd worden? Het onderhoud dient namelijk zeer regelmatig plaats te vinden; soms dagelijks, over het algemeen wekelijks en ook tijdens de winterstop en vakantieperiodes;*
- is er voldoende specialistische gereedschap en materiaal aanwezig?*

Met name bij de overdracht van de gespecialiseerde cultuurtechnische onderhoudstaken kunnen zich problemen en afbreukrisico's voordoen.

Zo is de continuïteit sterk afhankelijk van de vraag of een verenigingsbestuur (en zijn terreincommissie) voor een langere periode blijft functioneren.

Vaststaat dat het cultuurtechnisch onderhoud voor een lange termijn gegarandeerd moet zijn. Gebeurt dat niet dan is er al snel sprake van teruggang van kwaliteit van de velden en zelfs op wat langere termijn het gevaar van kapitaalvernietiging.

Ook moet niet worden onderschat welke eisen aan de flexibiliteit van inzet van vrijwilligers worden gesteld in het geval van bijv. bijzondere weersomstandigheden (extreem droog, extreem nat).

Dan is de vereiste vakkennis en het behoud daarvan een kritieke factor binnen vrijwilligersorganisaties: in de meeste gevallen ontbreekt het daaraan.

Tenslotte doen zich, zoals de ervaring leert, vaak problemen voor bij de financiering van de aanschaf van professionele onderhoudsapparatuur.

Het in 1992 gekozen model ten aanzien van gedeeltelijke privatisering voor buitensportaccommodaties te weten de overdracht van kleedaccommodaties naar de sportverenigingen heeft geen wijziging.

Er bestaat sindsdien een duidelijke scheiding van verantwoordelijkheden tussen gemeente (cultuurtechnisch onderhoud sportvelden) en sportverenigingen (opstellen).

Een aanvulling hierop zou in de toekomst echter ons inziens mogelijk zijn voor het beheer en onderhoud van tennisparken.

De problemen en afbreukrisico's bij de overdracht van het beheer en het onderhoud van de banen zijn veel minder groot.

Aan vakkennis en het ter beschikking hebben van professionele apparatuur worden minder zware eisen gesteld.

Daarnaast is de afhankelijkheid van extreme weersomstandigheden minder groot en kan de continuïteit van schoonmaak en onderhoud makkelijker gegarandeerd worden.

Uitgangspunt bij een mogelijke privatisering van de tenniscomplexen is dat tennisbanen zich kwalitatief in een goede staat bevinden.

Aanbeveling:

Een nader onderzoek te verrichten naar de haalbaarheid tot privatisering van het beheer en onderhoud van de tenniscomplexen op sportpark De Langeleegte en sportpark Wildervank.

4.3. Binnensportaccommodaties

Hier gelden voor het grootste deel ook dezelfde eisen en randvoorwaarden die bij de buitensportaccommodaties gesteld zijn.

Vanwege het veelsoortig gebruik en multifunctionele karakter (gebruik door sportverenigingen, individuele burgers en onderwijsinstellingen) komt overdracht van binnensportaccommodaties aan verenigingen in Nederland slechts sporadisch voor.

Het zwem- en recreatiebad "Tropiqua" en het Indoorcentrum (Sorgvliethal en Parkstadhal) zijn, nadat het beheer –en de exploitatie gedurende een decennium was ondergebracht bij de Stichting Sport en Recreatieve Voorzieningen Veendam, sinds 1997 weer in beheer en in exploitatie bij de gemeente.

Gedeeltelijke privatisering leverde niet de meerwaarde op die was beoogd. Er bestaan geen plannen hieromtrent wijzigingen in aan te brengen.

Een mogelijke privatisering van het manegecomplex in het Borgerswold komt in de toekomst wellicht in beeld.

Op voorhand is het noodzakelijk dat het stichtingsbestuur van Manege Lipizza en het bestuur van de Landelijke Rijvereniging Veendam e.o. consensus hebben over het te voeren beleid en gezamenlijk plannen ontwikkelen voor een aanpassing van het bestaande complex.

5. Sportstimulering

5.1. Breedtesportimpuls

Onder het motto "Sport heeft een belangrijke maatschappelijke functie, die beter benut dient te worden", heeft het rijk een tijdelijke stimuleringsregeling voor gemeenten ingesteld; De "Breedtesportimpuls 2001-2006".

Met de "Breedtesportimpulsregeling" worden de volgende doelen nagestreefd:

- het versterken van de lokale infrastructuur, met name die van sportverenigingen;
- het inzetten van sport als middel om maatschappelijke problemen te helpen oplossen of om de lokale sociale infrastructuur via lokaal sociaal beleid te versterken;
- het leggen van dwarsverbanden tussen de diverse sportaanbieders en gerelateerde sectoren zoals onderwijs, recreatie, welzijn en de gezondheidszorg.

Argumenten

- Het pilot project bewegingsconsulenten wordt gecontinueerd met een toegevoegde waarde via het project "Van bewegingsconsulent naar sport animator";
- Via een integrale projectmatige aanpak (sport, onderwijs, welzijn) wordt invulling gegeven aan de noemer "sport als middel";
- Via provinciale sportconsulenten wordt effectief verenigingsondersteuningsbeleid ontwikkeld en uitgevoerd.

Integraal beleid

Het gemeentelijk beleid vanuit de sectoren sport, onderwijs en welzijn is reeds in meerdere nota's vastgelegd.

In het beleidsplan onderwijs & welzijn "Wonderwel" (lokaal sociaal beleid, het project "Kans van slagen", preventief jeugdbeleid), de startnotitie lokaal gezondheidsbeleid en het actieplan minderhedenbeleid zijn meerdere beleidsuitgangspunten vastgelegd.

"Sport als middel" kan bij de uitvoering van meerdere doelstellingen een belangrijke rol spelen.

In het project "Van bewegingsconsulent naar integraal sport animator" wordt aangegeven welke projecten op dit gebied de komende zes jaar zullen worden uitgevoerd.

In de raadsvergadering van maart 2001 is ingestemd met de deelname het Breedtesportimpuls-Programma 2001-2006 en met de hiervoor nodige financiële kaders.

In het kader van de nieuwe provinciale sportnota heeft de provincie Groningen het initiatief genomen de gemeenten in de provincie, de provinciale ondersteuningsorganisatie voor zorg & welzijn SPRONG, de provinciale Groninger Sportraad en de provincie zelf de handen ineen te laten slaan om een vernieuwend sportbeleid te ontwikkelen en optimaal gebruik te maken van voornoemde "Breedtesportimpuls".

Dit heeft geleid tot het indienen van een gezamenlijke aanvraag door 23 gemeenten voor een stimuleringsbijdrage op basis van een daarvoor opgesteld projectplan.

Huis voor de Sport Groningen

Het nieuw opgerichte "Huis voor de sport Groningen" gaat uitvoering geven aan dit provinciale breedtesportprojectplan.

Hiervoor heeft deze organisatie de beschikking over 12 sportconsulenten en twee programmamakers.

Dit houdt in dat gemeenten ondersteuning van sportverenigingen op het gebied van beleid, bestuur, kader, communicatie, financiën, stimulering en sportontwikkeling sterk worden geïntensiveerd en dat gemeenten ondersteund gaan worden bij het opzetten en uitvoeren van sportprojecten.

De afspraken tussen het "Huis voor de sport Groningen" en de gemeente worden vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst.

Als eerste actie richting sportverenigingen wordt in elke gemeente een informatieve bijeenkomst georganiseerd, waarvoor alle sportverenigingen en ook het onderwijsveld en de gemeentelijke welzijnsorganisaties worden uitgenodigd.

Tijdens deze bijeenkomsten kunnen de verenigingen kennisnemen van de betekenis van "Het huis voor de Sport Groningen" en kunnen ze kennis maken met de sportconsulenten. Ook wordt voorlichting gegeven over de geplande gemeentelijke projecten en de mogelijke betrokkenheid van verenigingen, het onderwijs en de welzijnsorganisaties.

5.2. Het project "Van bewegingsconsulent naar integraal sportanimator"

Het in 1998 gestarte project "Bewegingsconsulenten" krijgt in 2001 een "doorstart" en gaat met een toegevoegde waarde (verenigingsondersteuning) verder als het project "Van bewegingsconsulent naar integraal sportanimator".

De betrokken beleidsvelden die betrokken waren bij het project "Bewegingsconsulenten", sportverenigingen, de scholen en de welzijnsgeledingen waren zonder uitzondering erg enthousiast over de tot dusverre ontwikkelde initiatieven en resultaten en wensen uitbreiding, continuïteit en nieuwe initiatieven.

Het nieuwe project geldt t/m 2006. Hierin zijn de kaders aangegeven en een opsomming van de beoogde activiteiten.

Een jaarplanning met een overzicht aan realisatiefases van de diverse deelprojecten zal nader worden uitgewerkt.

Periodiek (om de twee jaar) zal worden geëvalueerd.

5.3. Verenigingsondersteuning

Naast de opgedane contacten tijdens de lokale bijeenkomsten worden sportverenigingen benaderd teneinde een start te maken met het accountmanagement.

Elke sportvereniging zal in principe elke twee jaar benaderd worden voor een gesprek met een sportconsulent teneinde het reilen en zeilen van de vereniging door te nemen en eventuele ondersteuningsbehoefte te peilen.

Ook kunnen verenigingen tussentijds aankloppen met vragen of verzoeken om bijstand bij het aanpakken van hun problemen.

Ondersteuningsverzoeken worden door de in de regio Veendam tewerkgestelde sportconsulent van het "Huis voor de Sport Groningen" afgedaan.

Het kunnen eenvoudige adviezen zijn maar ook meer intensieve begeleidingstrajecten behoren tot de mogelijkheden.

5.4. Ontwikkeling ledenbestanden

De ledenbestanden van de gemeentelijke sportverenigingen ontwikkelen zich in positieve zin. Te constateren valt dat ten opzichte van 1997 een lichte stijging heeft plaatsgevonden van ongeveer 5%.

De belangrijkste groei doet zich met name voor bij de volgende sporten: golf, badminton, wielrennen en hockey.

Sporten die de laatste jaren minder leden trekken zijn tennis, zwemmen en zaalvoetbal.

Beleidsmatig kunnen we hieruit afleiden dat naast het gevoerde accommodatiebeleid, het zorg dragen voor kwantitatief en kwalitatief goede sportvoorzieningen, zijn vruchten afwerpt. Daarnaast blijkt de invoering van een actief sportstimuleringsbeleid via o.m. het project bewegingsconsulenten en de komende jaren via de breedtesportstimulering een effectief en succesvol initiatief. Tevens echter ook een noodzakelijk middel want zonder de genomen initiatieven was er waarschijnlijk sprake geweest van een terugloop van het ledenbestand.

De totale sportparticipatie is waarschijnlijk meer gestegen. Een en ander valt af te leiden uit de groei van het aantal commerciële sportaanbieders.

6. Financiering van de sport

6.1. Budgettering

In de gemeentelijke productbegroting, beleidstaak sport 530, zijn de jaarlijkse inkomsten en uitgaven voor de sport geraamd.

Op jaarbasis wordt f 3.478.000,- (€ 1.578.247) bijgedragen aan de sport.

Deze bijdrage wordt verdeeld op de volgende producten: sportterreinen f 1.489.962,- (€ 676.115), sporthallen f 585.556,- (€ 265.714), avondgebruik gymlokalen f 290.343,- (€ 131.752), zwembad f 936.516,- (€ 424.972), subsidies f 140.177,- (€ 63.610), sportieve recreatie f 22.458,- (€ 10.191) overige uitgaven sport f 12.741,- (€ 5.782).

6.2. Gemeentelijke sportsubsidieverordening

De gemeentelijke subsidieverordening sport is door de raad vastgesteld op 29 maart 1999.

Daarnaast gelden afzonderlijke subsidieregelingen voor verenigingen met opstallen inzake een O.Z.B.-regeling (vergoeding eigenaarsgedeelte) en een subsidieregeling voor renovatie/nieuwbouw van kleedaccommodaties.

Het verdient aanbeveling beide regelingen op te nemen in de bestaande subsidieverordening sport.

De nieuwe topsportregeling voor amateurverenigingen dient hierin vervolgens eveneens te worden opgenomen.

6.3. Exploitatie- en evenementen subsidies

De geldende regeling voor exploitatiesubsidies voorziet in een duidelijke behoefte. Op jaarbasis ontvangen 37 verenigingen een exploitatiesubsidie (totaal beschikbaar f 78.375,- € 35.565).

Uitgangspunt is zeer nadrukkelijk dat er sprake is van een aanvullende subsidie.

In de subsidieverordening zijn hiervoor een aantal "Beperkingen" ten aanzien van het exploitatiesaldo en toegestane reserves/voorzieningen opgenomen.

De commissie voor de schoolsport ontvangt uit het budget een jaarlijkse budgetsubsidie (f 7.838,- € 3.556). Hiermede worden o.m. inter-scholair sportdagen georganiseerd.

Het evenementenbudget bedraagt f 12.625,- (€ 5.729). Hieruit worden jaarlijks een aantal gemeentelijke sportevenementen gesubsidieerd waarvoor als criteria gelden een boven lokale deelname en een regionale c.q. landelijke uitstraling.

Het eventuele overschot aan subsidiegelden wordt toegevoegd aan het reserve stimuleringsfonds.

6.4. Topsportregeling op amateurniveau.

Het NOC/NSF verstaat onder het begrip topsport de beoefening van een sport die door hun wordt erkend op nationaal en/of internationaal niveau.

Dit impliceert alle vormen van sport waarbij wordt deelgenomen aan nationale en internationale kampioenschappen en waarbij de geleverde prestaties naar internationale maatstaven van redelijk niveau zijn.

Een topsporter is een persoon die een door het NOC/NSF erkende sport beoefent op minimaal (hoog) nationaal niveau zowel individueel en/of in teamverband.

Hiervoor worden een aantal kwalificaties onderscheiden:

A- sporter: individuele sporter eindigend bij de eerste acht op het laatstgehouden W.K of vergelijkbaar evenement en blijvend in voorbereiding op dergelijke evenementen;

B- sporter: individuele sporter die mag deelnemen aan een E.K., W.K. of Olympische Spelen maar nog geen reële mogelijkheid heeft om bij de eerste acht te eindigen (lid nationale selectie die internationaal vertegenwoordigend uitkomt);

Jong Oranje: oudste leeftijdsgroep direct onder de nationale seniorenselectie uitkomt op een EJK (Europese Jeugdkampioenschappen), WJK (Wereld Jeugdkampioenschappen) en EJOD (Europese Jeugd Olympische Dagen);

C-sporter: individuele sporter die de potentie heeft om een A of B sporter te worden (talenten).

In principe heeft het NOC/NSF allen direct bemoeienis met de A- sporters. De B-sporters kunnen voor ondersteuning terecht bij de Olympische steunpunten. Met name de talentontwikkeling is een speerpunt van de Olympische steunpunten.

Het Olympisch Steunpunt Noord Nederland (OSNN) is een organisatie die zich richt op de begeleiding en ondersteuning van topsporters en talenten in de drie noordelijke provincies. Het OSNN is een van de twaalf Olympische steunpunten die zijn opgenomen in het Olympisch Netwerk opgezet door het NOC/NSF.

Het OSNN heeft de gemeente Veendam verzocht om een subsidie ad. f 0,10 per inwoner.

De doelstelling is het optimaliseren van de topsportontwikkeling in Noord Nederland.

Om deze doelstelling te bereiken richt het steunpunt zijn beleid op drie doelgroepen te weten:

De B-sporters (primair), de talenten (primair) en coaches (secundair).

De gemeente Veendam wil een topsportbeleid voor amateurverenigingen en individuele sporters tot ontwikkeling brengen die binnen de gemeentegrenzen wonen.

Topsport kan ook voor de gemeente een belangrijke functie hebben:

- *het zorgt voor completering van het sportbeleid;*
- *het versterkt de woon, werk- en leefomgeving;*
- *het is een instrument om plaats en regio te promoten (city-marketing);*
- *het heeft een positief effect op de breedtesport;*
- *topsport heeft een duidelijke voorbeeldfunctie.*

Topsport heeft naast de uitstraling naar de breedtesport een duidelijke affiniteit met het bedrijfsleven. Het bedrijfsleven is bijzonder geïnteresseerd vanwege naamsbekendheid middels sponsoring en de mogelijkheid tot relatie-management.

De voedingsbodem voor de topsport is en blijft de breedtesport. Zonder een goed klimaat voor de breedtesport zal topsport niet tot bloei komen.

Gemeentelijk is in Veendam reeds veel in de breedtesport geïnvesteerd. Dit beleid zal worden gecontinueerd. Ontwikkeling van de topsport is een duidelijk toegevoegde waarde.

Aanbevelingen:

- **Seniorenteams van gemeentelijke amateur-sportverenigingen die spelen in de hoogste of één na hoogste landelijke competitie van een bij het NOC/NSF aangesloten bond een financiële bijdrage te verlenen ad. f 5.000,-;**
- **Hieraan de verplichting te verbinden dat de teams de naamgeving Veendam verbinden aan de inschrijving aan de clubnaam in de competitie;**
- **De gemeente Veendam subsidieert het Olympisch Steunpunt Noord Nederland voor f 0,10 per inwoner.**

6.5. Vergoedingsregeling O.Z.B.

Sinds 1997 bestaat er een gemeentelijke subsidieregeling O.Z.B. voor sportverenigingen.

De regeling bestaat uit het vergoeden van het eigenaarsgedeelte van de door de gemeente opgelegde aanslag Onroerende Zaak Belasting.

De reden voor deze compensatie-regeling is de toepassing van de geldende taxatiewaarde van de opstallen. In de meeste gevallen betreft het incurante accommodaties. Bij een eventuele verkoop zal het verkoopbedrag beduidend onder de getaxeerde waarde liggen.

Aanbeveling:

De vergoedingsregeling O.Z.B. voor sportverenigingen opnemen in de subsidieverordening sport.

6.6. Subsidieregeling renovatie/nieuwbouw kleedaccommodaties

In het kader van het door de gemeente Veendam gevoerde voorwaarscheppend sportbeleid geldt voor de lokale sportverenigingen een subsidieregeling voor de renovatie/nieuwbouw van kleedaccommodaties.

De regeling voor nieuwbouw is gebaseerd op de regeling van het NOC/NSF voor de bouw en inrichting van kleedaccommodaties voor sportverenigingen.

Op basis van de minimaal voorgeschreven afmetingen wordt een m3 prijs berekend. Het prijspeil per m3 is vastgesteld op f 483,- € 219,18 (prijspeil 2000).

Uitgaande van een percentage van 60 voor de materiaalkosten bedraagt is de grondslag voor de subsidieberekening: 60% van het aantal m3 x het prijspeil per m3 (jaarlijkse indexering).

Ter aanvulling op de bestaande regeling verdient het aanbeveling te omschrijven wat onder renovatie wordt verstaan.

Onder renovatie wordt verstaan een grondige verbouwing/modernisering van de bestaande kleed/doucheruimten c.q. het aanpassen aan de door het NOC/NSF geldende richtlijnen.

Aanbeveling:

De regeling voor renovatie/nieuwbouw van kleedaccommodaties opnemen in de subsidieverordening sport.

6.7. Tarifiering

Tarievenbeleid is een voor de Nederlandse sportsector typerend voorbeeld van autonoom Gemeentelijk beleid. Zoveel gemeenten, zoveel tariefssystemen. Uit de VNG-publicatie "Tarievenbeleid sportaccommodaties" blijken de volgende systemen momenteel te worden toegepast:

- *Tarifiering op basis van historische ontwikkelingen;*
- *Afstemming tarieven op de omgeving;*
- *Tarifiering op basis van de kostprijs;*
- *Tarifiering op basis van een waardering van de voorziening;*
- *Tarifiering op basis van gelijkberechtiging van gebruikers;*
- *Tarifiering op basis van een bijdrage naar rato van de draagkracht van de gebruiker.*

De tarieven in de gemeente Veendam zijn gebaseerd op basis van historische ontwikkelingen en afstemming op tarieven op de omgeving.

Politiek uitgangspunt is steeds geweest dat de tarieven betaalbaar dienen te blijven.

De thans geldende tarieven zijn per 1 januari 2000 vastgesteld en worden periodiek geïndexeerd.

Per 1 januari 2002 worden de nieuwe geïndexeerde tarieven vastgesteld.

De bestaande tarieven verhouden zich tot de geldende tarieven in andere plaatsen in de provincie. Het sporttarief voor gymlokalen (f 9,- per uur op seizoenbasis) blijft hierbij achter.

Bij de privatisering van de opstellen voor buitensportverenigingen in 1992 is besloten de veldhuur af te schaffen. De energiekosten daarentegen worden sinds die tijd voor 100% doorberekend.

In de subsidieverordening sport 1993 is vervolgens onderscheid gemaakt in een subsidieregeling voor buitensportverenigingen (op basis van ledenaantallen) en binnensportverenigingen (30% van de zaalhuur met een maximum van f 5.000,- (€ 2.269).

Destijds is een duidelijke en evenwichtige afweging gemaakt tussen tarifiering en subsidiëring van de lokale sportverenigingen.

Doelstelling was een herkenbaar en betaalbaar draagvlak te creëren van de lokale sportverenigingen gebaseerd op duidelijke keuzes, afwegingen en perspectieven.

De ontwikkeling van de lokale sportverenigingen gedijt goed. De basis hiervoor is een samenhangend voorwaardenscheppend beleid op accommodatiegebied in combinatie met een afgewogen tarievenstelsel en ondersteund door subsidiekaders met een adequaat sportstimuleringsbeleid.

Aanbeveling:

***Tarifering sportaccommodaties overeenkomstig bestaand beleid jaarlijks te indexeren;
Tarieven gymlokalen in periode 2002-2006 meer dan trendmatig te verhogen tot de helft
van het sporthaltarief (basis: halve hal per uur ad. f 14,20 op seizoenbasis per 1-1-2000
van de Wildervanckhal).***

7. Recreatie en toerisme

7.1. Borgerswold

Het recreatiegebied Borgerswold is vanaf 1970 gestaag gegroeid tot een woon-, leef- en recreatie- gebied van formaat met een oppervlakte van circa 360 ha.

Een gebied van een dergelijke omvang en importantie vraagt om goed onderhoud, beheer, toezicht en controle.

Omdat het gebied een recreatieve functie heeft in Parkstad Veendam dient het gebied effectief en efficiënt beheerd te worden. Om te komen tot een inzichtelijke situatie omtrent het onderhoud, beheer en toezicht van het hele gebied zijn intern een aantal werkafspraken gemaakt.

Deze zijn vastgelegd in een beheerplan Borgerswold.

Beheersmatig bestaan er een aantal wensen tot facilitaire uitbreiding.

Het aanbrengen van een ijsbaanverlichting, het realiseren van een nieuwe uitkijktoren en de aanleg van een 2^e multifunctioneel veldje (skatebaan) zijn hiervan de belangrijkste.

Het vorig jaar geopende Toeristisch Informatie Centrum voorziet in een duidelijke behoefte.

In combinatie met de kinderboerderij is een leuk educatief centrum ontstaan waar veel informatie beschikbaar is over de flora en fauna van het Borgerswold. Het toezicht en het beheer wordt uitgevoerd door de parkwachter.

De kinderboerderij is na 25 jaar toe aan een opknapbeurt. Hiervoor wordt een notitie "facelift kinderboerderij" opgesteld.

De invulling van het Koetshuis in combinatie met een camping voor kort-verblijfsrecreatie zal in 2002 gestalte krijgen.

De watersportvereniging "Langebosch" wil zich graag vestigen bij de "Peerdewaske". Planvorming hieromtrent dient nader te worden ontwikkeld.

7.2. Vaarrecreatie

De vaarverbinding tussen het Oost-Groningervaarcircuit en het Zuidlaardermeer is thans opnieuw actueel. In de nota toeristisch Groningen "een karaktervol perspectief" is deze vaarverbinding een van de belangrijkste prioriteiten. Met een mogelijke verbinding via Langebosch en heropening van het Kieldiep wordt de samenhang tussen meren en kanalen in de provincie sterk verbeterd. De provincie heeft opdracht gegeven tot het maken van een projectbeschrijving.

Het provinciaal beleid ten aanzien van het harmoniseren van de brug- en sluisbediening op zon- en feestdagen wordt onderschreven met dien verstande dat er een gemeentelijke visie bestaat ten aanzien van de uitvoering hiervan.

7.3. Toerisme

De belangrijkste toeristische attractiepunten in Veendam zijn het subtropisch zwembad "Tropiqua", het Veenkoloniaal Museum, de museumspoorlijn STAR en het Borgerswold.

Voor het instandhouden van de STAR zijn de komende jaren extra onderhoudsbudgetten noodzakelijk. De stichting STAR, de provincie en de betrokken gemeenten zullen hierin dienen te participeren.

Fusie VVV's

Het fusietraject dat de vier VVV's in onze regio zijn ingegaan en heeft geleid tot de oprichting van de Regio VVV is ingegeven vanuit de wens van de koepelorganisatie ANVV om te komen tot grotere professionalisering van de VVV organisaties.

De ANVV stelt, met name in de managementsfeer, enkele voorwaarden aan te vormen Regio VVV. Een Regio VVV die niet voldoet aan de voorwaarden is niet gerechtigd het VVV-logo te voeren. Hiermee vervalt tevens de ANWB winkelfunctie, een belangrijke pijler onder de exploitatie van de VVV-winkels.

Op dit moment moet echter worden geconcludeerd dat in financiële zin de levenskansen van een Regio VVV Oost Groningen die wel voldoet aan de ANVV-voorwaarden maar allen bestaat uit de vier gefuseerde VVV's, gering zijn.

Toeristisch Huis

Door de tweeslag: fusie van de VVV's en oprichting van het Toeristisch Huis Oost-Groningen, waarin Regio VVV, Stichting Toerist en Innovatie Coöperatie opgaan, kan worden voldaan aan de ANVV voorwaarden, wordt versnippering tegengegaan en kan verdere professionalisering van de toeristische ontwikkeling vorm krijgen.

In het bijzonder de opgenomen 'aanjaagfuncties' (projectontwikkeling Oldambt, Westerwolde en Veenkoloniën) zullen belangrijk bijdragen aan de gewenste toeristische ontwikkeling en daarmee aan de economische ontwikkeling van Oost-Groningen.

Voor de komende jaren zijn aanzienlijke middelen beschikbaar vanuit met name Europese programma's als Interreg en Leader+. Om hiervan optimaal gebruik te kunnen maken is het ontwikkelen van goede projecten essentieel.

Het toerisme in onze regio kan een belangrijke bijdrage leveren in de versterking van het sociaal economisch klimaat. Het biedt inkomsten en werkgelegenheid. Toerisme levert daarnaast PR op voor het gebied.

Tevens is een aantrekkelijk toeristisch gebied ook van belang voor de eigen inwoners en in toenemende mate een vestigingsfactor voor bedrijven.

Voor de toeristische ontwikkeling regionaal maar zeker ook lokaal is een professionele en daadkrachtige organisatie op regionale schaal noodzakelijk.

De taken die nu door de VVV's/Regio VVV en Stichting Toerist worden uitgevoerd zullen worden uitgevoerd door het Toeristisch Huis.

Naast de lokale subsidie aan het VVV van f 25.000,- (€ 11.344) dient hiervoor jaarlijks een extra subsidie van ongeveer f 60.000,- (€ 27.226) beschikbaar te worden gesteld.

8. Concretisering en actieplanning

8.1. Samenvatting Beleidsaanbevelingen

2001/2002;

- aanpassing Sportsubsidieverordening 1999 met: topsportregeling op amateurniveau, vergoedingsregeling O.Z.B. en subsidieregeling renovatie/nieuwbouw kleedaccommodaties;**
- subsidiëring Olympisch Steunpunt Noord Nederland;**
- opstellen bedrijfsplan Tropiqua;**
- uitvoeren haalbaarheidsonderzoek privatisering tenniscomplex Wildervank;**
- uitvoeren toplaagreconstructie + aanbrengen drainagesysteem hoofdveld v.v. Wildervank;**
- besluitvorming subsidiëring Toeristisch Huis;**
- besluitvorming toekomstvisie renovatie/nieuwbouw Sorghvliethal/Tropiqua;**
- het opstellen van een renovatieplan gymlokalen;**
- toekomstvisie ontwikkeling stadion;**
- reconstructie Koetshuis Borgerwolfd;**
- uitvoering tarievenbeleid.**

2003;

- uitvoering renovatie/nieuwbouw Sorghvliethal/Tropiqua;**
- planvorming reconstructie sportpark Wildervank;**
- uitvoeren haalbaarheidsonderzoek privatisering tenniscomplex Langeleegte.**

2004;

- planvorming reconstructie sportpark Langeleegte.**

2006;

- opzet sportnota na 2006.**

8.2. Actieplan Sportstimulering:

Implementatie provinciaal breedtesportimpuls project en gemeentelijk project “van bewegingsconsulent naar sportanimator” 2001-2006;

- project accountmanagement en verenigingsondersteuning;**
- project weerbaarheidstrainingen;**
- project motorische remedial teaching;**
- project hart voor de sport;**
- project implementatie sportpas;**
- project sportstimulering allochtonen;**
- project kwaliteitsbewaking bewegingsonderwijs;**
- project wijkgerichte sportactiviteiten;**
- project buitenschoolse sportactiviteiten Noorderbreedte;**
- project sportparticipatie leerlingen b.o. en v.o.**

2002;

- tussenevaluatie provinciaal breedtesportimpuls project en gemeentelijk project “van bewegingsconsulent naar sportanimator”.**

2004;

- tussenevaluatie provinciaal breedtesportimpuls project en gemeentelijk project “van bewegingsconsulent naar sportanimator”.**

2006;

- opnemen beleidsvisie gemeentelijke sportstimulering na 2006 in nieuwe sportnota.**

9. Monitoring en evaluatie

9.1. Monitoring

Bij beleid hoort monitoring; zonder inzicht in de vordering van de uitvoering van beleid kan geen dynamische beleidsvoering worden ontwikkeld.

De huidige samenleving verandert zo snel dat het steeds moeilijker wordt om het voorgenomen beleid vast te stellen voor langere perioden.

Om actief in te spelen op de veranderingen is het hebben van gegevens en resultaten noodzakelijk. Door metingen, monitoring en onderzoek wordt voorzien in deze kennis.

Per onderdeel van het sportbeleid kan monitoring worden opgezet.

De effectuering hiervan vindt plaats via overleg met verenigingsbestuurders, evaluatie en metingen van doelstellingen inzake het projectmatig sportbeleid, het jaarlijks bijhouden van de ledenontwikkelingen bij sportverenigingen en het regelmatig doen van onderzoek naar de wensen van klanten in de gemeentelijke sportaccommodaties.

9.2. Managementrapportages en jaarverslag

De vertaling van de sportnota vindt plaats in het jaarlijkse afdelingsplan van de sector sport en recreatie. Dit afdelingsplan is opgenomen in het directoraatsplan OCSW.

Per kwartaal wordt een managementrapportage opgesteld. Hierin wordt de stand van zaken ten aanzien van de jaarlijkse beleids – en uitvoeringsactiviteiten weergegeven.

Per 2001 wordt jaarlijks per directoraat een jaarverslag samengesteld. Hierin wordt verslag gedaan van de gedane werkzaamheden en toelichting gegeven over inhoudelijke zaken.

